

MICHAŁ HARABURDA*

PROBLEMY KONCEPCYJNE NATURALIZMU REDUKCYJNEGO QUINE'A

Abstract

CONCEPTUAL PROBLEMS OF QUINE'S REDUCTIVE NATURALISM

Quine's position is counted as a reductive naturalism. It overcomes both the traditional Cartesian-Kantian approach to philosophy and the theory of logical empiricism. In consequence, Quine turns for guidance to empirical science. Philosophical reflection turns out to be secondary and dependent on science, for it is the empirical sciences that are the only source of genuine knowledge. As a result, philosophy should be reduced, in Quine's view, to the application of scientific methods to problems that more general than those raised within the sciences themselves. Quine's position is criticized in this article both internally, for being inconsistent, and externally, from the point of view of non-reductive naturalism. The criticism primarily pertains to (a) the doctrine of physicalism, (b) the thought-experiment regarding the indeterminacy of translation, and (c) non-observability of the principles of naturalism.

Keywords: reductive naturalism, non-reductive naturalism, physicalism, indeterminacy of translation, Willard Van Orman Quine

Artykuł zawiera krytyczną analizę trudności występujących w obrębie stanowiska filozoficznego Willarda Van Ormana Quine'a. Ich naświetlenie dostarcza podstaw do twierdzenia, że głoszona przez Quine'a wersja naturalizmu nie stanowi wewnętrznie spójnego systemu tez. Swoje rozważania rozpocznę od wpisania filozofii Quine'a w szersze ramy jednego z dwóch najogólniejszych typów naturalizmu i wskazania jego zasięgu (dziedziny). Czyniąc to, zwrócę szczególną uwagę na doktrynę logicznego empiryzmu, która ukształtowała w dużej mierze poglądy filozoficzne Quine'a. Następnie skoncentruję się na jego znanym eksperymencie myślowym dotyczącym radykalnego przekładu, wokół którego narosło wiele rozbieżnych interpretacji.

* Instytut Filozofii i Socjologii, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, ul. Podchorążych 2, 30-084 Kraków, freemangreater@gmail.com.